

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Iphondo leMpuma Kapa: Isebe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Departement van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Lefapha la Thuto

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2024

GESKIEDENIS V1 NASIENRIGLYN

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 24 bladsye.

1. BRONGEBASEERDE VRAE

1.1 Die volgende kognitiewe vlakke is gebruik om brongebaseerde vrae te ontwikkel:

KOGNITIEWE VLAKKE	HISTORIESE VAARDIGHEDE	GEWIGS-TOEKENNING VAN VRAE
VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek inligting uit bronne. • Selektoring en organisasie van relevante inligting uit bronne. • Definieer historiese begrippe/terme. 	30% (15)
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretasie van bewyse uit bronne. • Verduidelik inligting verkry uit bronne. • Analiseer bewyse uit bronne. 	40% (20)
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Interpreteer en evalueer bewyse uit bronne. • Skakel met bronne om bruikbaarheid, betroubaarheid, eensydigheid en beperkings vas te stel. • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en perspektiewe in die bronne en kom tot onafhanklike gevolgtrekkings. 	30% (15)

1.2 Die inligting hieronder dui aan hoe brongebaseerde vrae geassesseer word:

- By die nasien van brongebaseerde vrae moet krediet gegee word vir enige ander geldige en toepaslike standpunte, argument, bewyse of voorbeelde.
- Met die toekenning van punte moet aandag gegee word aan hoe daar aan die vereistes van die vraag voldoen is.
- In die nasienriglyn word die vereistes van die vraag (vaardighede waaraan aandag gegee moet word) sowel as die vlak van die vraag in kursiefgedrukte skrif aangedui.
- By die assessering van die oop brongebaseerde vrae moet kandidate krediet kry vir enige relevante antwoord.
- Daar word van leerlinge verwag om 'n standpunt in te neem in die beantwoording van 'tot watter mate' vrae om enige punte te verdien.

1.3 **Assesseringsprosedures vir brongebaseerde vrae**

- Gebruik 'n regmerk (✓) vir elke korrekte antwoord
- Gee aandag aan die puntetoekenning bv. (2 x 2) wat neerkom op twee redes en word twee punte elk toegeken (✓✓✓✓); (1 x 2) wat neerkom op een rede en twee punte toegeken word (✓✓)
- Indien 'n vraag 4 punte tel word 4 regmerke (✓✓✓✓) aangedui

Paragraafvraag

Paragraawe behoort globaal (holisties) geassesseer te word. Beide die inhoud en die struktuur van die paragraaf moet in berekening gebring word wanneer punte toegeken word. Die volgende stappe moet gebruik word wanneer 'n antwoord op 'n paragraafvraag geassesseer word:

- Lees die paragraaf en plaas 'n kolpunt (.) by elke punt binne-in die teks waar die kandidaat relevante bewyse gebruik het om die vraag te beantwoord.
- Lees die paragraaf weer om die mate te evalueer waarin die kandidaat in staat was om relevante bewyse te gebruik om die paragraaf te beantwoord.
- Maak regmerkies (✓) wat aan die kandidaat toegeken is vir die paragraaf aan die einde van die paragraaf; sowel as die vlak (1, 2 of 3) soos aangedui in die holistiese rubriek en gee 'n kort kommentaar bv.

_____ * _____ * _____
 _____ * _____ * _____ ✓✓✓✓ Vlak 2

Gebruik meestal relevante bewyse om die paragraaf te skryf

- Tel al die regmerke vir die brongebaseerde vrae op en skryf dan die punt aan die regterkantse onderste kantlyn, bv.

$\frac{32}{50}$

- Maak seker dat die totale punte akkuraat na die buiteblad van die antwoordeboek oorgedra word.

2. OPSTELVRAE**2.1 Die opstelvrae vereis dat kandidate:**

- In staat sal wees om hul argument op 'n logiese en samehangende wyse te stel. Hulle moet die relevante inligting kan selekteer, organiseer en bymekaarvoeg sodat dit vir hulle moontlik sal wees om 'n redelike reeks feite of 'n effektiewe argument te kan weergee om sodoende die gestelde vraag te beantwoord. Dit is noodsaaklik dat 'n opstel 'n inleiding, 'n samehangende en gebalanseerde liggaam van bewyse en 'n slot het.

2.2 Nasien van opstelvrae

- Nasieners moet daarop let dat die inhoud van die antwoord gelei sal word deur die handboeke wat by 'n spesifieke sentrum gebruik is.
- Kandidate mag enige ander toepaslike inleiding en/of samevatting hê as dit wat ingesluit is by 'n riglyn vir nasien van 'n spesifieke opstel.
- By die assessering van die oop brongebaseerde vrae moet kandidate krediet kry vir *enige ander relevante antwoord*.

2.3 Globale assessering van die opstel

Die opstel sal holisties (globaal) geassesseer word. Hierdie benadering vereis dat die onderwyser die totale produk as 'n geheel sal bepunt sonder om die samestellende dele individueel te bepunt. Hierdie benadering moedig die leerder aan om 'n individuele mening aan te bied deur gebruik te maak van geselekteerde feitelike bewyse om 'n argument te ondersteun. Daar sal nie van die leerder verwag word om slegs 'feite' neer te skryf om 'n beter punt te behaal nie. Hierdie benadering sal leerders ook ontmoedig om 'model-antwoorde' voor te berei en te reproduseer sonder om die spesifieke vereistes van die vraag in ag te neem. Holistiese nasien van opstelle gee krediet aan leerders se mening, ondersteun deur bewyse. Anders as by inhoudsgebaseerde nasien, word leerders met holistiese assessering nie vir ontoereikende taalgebruik gepenaliseer nie, aangesien die klem op die volgende val:

- Die konstruksie/daarstelling van 'n argument.
- Die toepaslike seleksie van feitelike bewyse om sodanige argument te ondersteun.
- Die leerder se interpretasie van die vraag.

2.4 Assesseringsprosedures vir die opstel

2.4.1 Hou die sinopsis in gedagte wanneer die skryfwerk nagesien word.

2.4.2 Tydens die deurlees van die skryfwerk moet regmerkies toegeken word vir 'n relevante inleiding (aangedui met 'n kolpunt ('bullet') in die nasienriglyn), vir elke hoofmoment/aspek wat volledig gekontekstualiseer is en 'n relevante slotopmerking (aangedui met 'n kolpunt in die nasienriglyn) bv. 'n antwoord waar daar 5 hoofpunte is, sal daar dus 7 regmerkies wees.

2.4.3 Hou die **PEEL-struktuur** in gedagte by die assessering van 'n opstel.

P	Punt: Die kandidaat lei die opstel in met 'n argument/n duidelike hoofpunt. Elke paragraaf moet 'n punt bevat, wat die hoofpunt (argument) wat in die inleiding gemaak is, ondersteun.
E	Verduideliking: Die kandidaat moet in groter detail bespreek waarom die hoofpunt (argument) gaan en hoe dit verband hou met die vraag wat gevra is.
E	Voorbeeld: Die kandidate moet die vraag beantwoord deur inhoud te selekteer wat relevant is tot die argument. Relevante voorbeelde moet gegee word om die argument vol te hou.
L	Skakel: Kandidate moet seker maak dat die argument deurgaans in die opstel onderhou word en samehangend geskryf is.

2.4.4 Die volgende simbole **MOET** in die assessering van opstel gebruik word:

- Inleiding, hoofaspekte en slotopmerking nie behoorlik gekontekstualiseer nie ^
- Verkeerde stelling _____
- Irrelevante stelling |
|
|
- Herhaling R
- Analise A√
- Interpretasie I√
- Argument LOA↕

2.5 Die matriks

2.5.1 Gebruik van die matriks vir die assessering van opstelle.

By die nasien van opstelle, moet die kriteria gebruik word wat in die matriks voorsien word. Tydens die assessering van 'n opstel moet beide die inhoud en die aanbieding in ag geneem word. 'n Punt word toegeken by die snypunt van die inhoud en aanbieding, gebaseer op die sewe vaardigheidsvlakke.

- (a) Met die eerste deurlees van die opstel word daar bepaal tot watter mate die hoofmomente gedek is om en die **inhoudsvlak** (op die matriks) vas te stel.

I	VLAK 4	

- (b) Die tweede deurlees van die opstel sal die vlak (op die matriks) van die **aanbieding** bepaal.

I	VLAK 4	
A	VLAK 3	

- (c) Ken 'n algehele punt toe met behulp van die matriks.

I	VLAK 4	}26–27
A	VLAK 3	

KOMMENTAAR

Sommige weglatings in inhoudsdekking.
Poog om 'n argument vol te hou.

NASIENMATRIKS VIR OPSTEL: TOTAAL: 50

AANBIEDING INHOUD 	VLAK 7	VLAK 6	VLAK 5	VLAK 4	VLAK 3	VLAK 2	VLAK 1
	Baie goed beplande en gestruktureerde opstel. Goeie sintese van inligting. Het 'n goed gebalanseerde, oorspronklike argument ontwikkel met bewyse. Argument deurgaans volgehou en verdedig. Onafhanklike gevolgtrekking gemaak uit bewyse om die argument te ondersteun.	Baie goed beplande en gestruktureerde opstel. 'n Relevante argument is gevolg. Bewyse gebruik om die argument te verdedig. Poog om 'n onafhanklike gevolgtrekking uit die bewyse te maak om die argument te ondersteun.	Goed beplande en gestruktureerde opstel. Poog om 'n duidelike argument te ontwikkel. Gevolgtrekking gemaak uit bewyse om die argument te ondersteun.	Argument beplan en gestruktureer. Bewyse tot 'n sekere mate gebruik om argument te ondersteun. Slotsom bereik op grond van bewyse.	Toon soms bewys van 'n gestruktureerde en beplande argument. Poog om 'n argument vol te hou. Gevolgtrekking nie duidelik ondersteun deur bewyse nie.	Poging aangewend om antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend of poog om argument te ontwikkel. Geen poging om 'n gevolgtrekking te maak nie.	Weinig of geen poging om die opstel te struktureer nie.
VLAK 7 Vraag is ten volle beantwoord. Inhoudskeuse ten volle relevant tot argument wat gevolg is.	47–50	43–46					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoudseleksie relevant tot argument wat gevolg is	43–46	40–42	38–39				
VLAK 5 Vraag grotendeels beantwoord. Inhoud toereikend en relevant.	38–39	36–37	34–35	30–33	28–29		
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord. Sommige weglatings of irrelevante keuse van inhoud.			30–33	28–29	26–27		
VLAK 3 Keuse van inhoud hou verband met vraag, maar beantwoord dit nie. Hou soms nie verband met die vraag nie. Weglatings.				26–27	24–25	20–23	
VLAK 2 Vraag ontoereikend beantwoord. Inhoud skraal.					20–23	18–19	14–17
VLAK 1 Vraag ontoereikend beantwoord of glad nie. Ontoereikend of irrelevante inhoud.						14–17	0–13

***Riglyne vir die toekenning van 'n punt in Vlak 1**

- Vraag glad nie beantwoord nie/totaal irrelevante inhoud; geen poging om die opstel te struktureer nie = 0
- Vraag sluit basiese en algemene irrelevante inligting in; geen poging om die opstel te struktureer nie = 1–6
- Vraag ontoereikend en vaag beantwoord; effense poging om die opstel te struktureer = 7–13

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE**VRAAG 1 WAT WAS DIE IMPAK VAN LENIN SE NUWE EKONOMIESE BELEID OP DIE RUSSIESE EKONOMIE?**

- 1.1 1.1.1 *[Definsie van 'n historiese konsep uit Bron 1A – V1]*
- Die Nuwe Ekonomiese Beleid was 'n ekonomiese beleid aangeneem deur Lenin om die Sowjetunie van totale ineenstorting te red.
 - 'n Kompromiebeleid met kapitalisme wat geïmplenteer is om Rusland na oorlogskommunisme te help.
 - Enige ander relevante antwoord. (1 x 2) (2)
- 1.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1]*
- Beleid van Oorlogskommunisme het die nasionale ekonomie tot 'n punt van totale ineenstorting gebring.
 - Die Kronstadt Rebelle van Maart 1921. (2 x 1) (2)
- 1.1.3 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1]*
- Die terugkeer van die meeste landbou, kleinhandel en kleinskaalse ligte nywerhede na privaat besit.
 - Die Staat het beheer oor swaar vervoer, bankwese en buitelandse handel behou.
 - Geld is in 1922 weer in die ekonomie ingebring.
 - Kleinboere is toegelaat om hul eie grond te besit en te bewerk. (Enige 3 x 1) (3)
- 1.1.4 *[Analise van bewyse uit Bron 1A – V2]*
- Die NEB het die Koelakke toegelaat om op 'n opemark te verkoop.
 - Dit het hulle toegelaat om iets te besit en vir hul werk beloon te word.
 - Hulle het 'n ryk klas boere geword.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 1.1.5 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1A – V2]*
- Dit was 'n tydelike verskuiwing van streng kommunisme na 'n ontspanne vorm van sosialisme.
 - Dit was 'n kompromiebeleid as gevolg van die gemors waarin Rusland haarself bevind het as gevolg van oorlogskommunisme.
 - 'n Tydelike afwyking van Rusland se beleid van kommunisme na 'n soort kapitalistiese soort ekonomie.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)
- 1.2 1.2.1 *[Definsie van 'n konsep uit Bron 1B – V2]*
- Rekwisisie verwys na die gedwonge graan-eise van die boere deur die regering in Rusland.
 - Enige ander relevante antwoord. (1 x 2) (2)

- 1.2.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V1]*
- Om Rusland 'tyd' te gun om van haar ekonomiese probleme te herstel.
 - Om Rusland te laat oorleef sodat kommunisme aan die einde kan wen.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)
- 1.2.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V2]*
- Dit het tot die verbetering van Landbouproduksie gelei.
 - Kleinboere het hul wins verhoog deur meer te produseer.
 - Nuwe klasse van Koelakke en NEB-manne het na vore gekom.
 - Nywerheidsproduksie het ook na die NEB toegeneem.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 1.2.4 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1B – V1]*
- Koelakke
 - NEB-manne (2 x 1) (2)
- 1.3 1.3.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1C – V1]*
- 1928 (1 x 1) (1)
- 1.3.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1C – V1]*
- 1921 (1 x 1) (1)
- 1.3.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1C – V2]*
- Die NEB was 'n sukses / winsgewend.
 - Dit het baie gedoen om die Russiese ekonomie te verbeter.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 1.3.4 *[Bepaling van beperkinge van Bron 1C – V3]*
- Die bron is beperk omdat:**
- Dit net die positiewe kant van die NEB toon.
 - Dit is bevooroordeel teenoor/ ten gunste van die NEB.
 - Toon die standpunt van stoere ondersteuners van kapitalisme.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)
- 1.4 1.4.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1D – V1]*
- Die NEB is meesterlik ontwerp om kapitaal in die staat te bring, wat dit wel gedoen het. (1 x 1) (1)
- 1.4.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1D – V1]*
- Om kapitalisme in plek te hê totdat die ekonomie sterk genoeg was om sosialisme te bereik. (1 x 2) (2)
- 1.4.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1D – V2]*
- Kapitalisme sou lei tot die uitbuiting van Russiese werkers.
 - Dit sal die klaslose samelewing vernietig.
 - Die rykers sou ryker word, en die armes sou armer word.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)

1.4.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1D – V2]*

- Lenin het voorgestel dat Sowjetmense teen die kapitaliste moet waak.
- Lenin het geglo dat kapitaliste die Russe sou dwing om hard vir hulle te werk.
- Hulle sal nie die winste wat hulle maak met die Russe deel nie.
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2)

(4)

1.5 *[Vergelyking van bewyse uit Bronne 1B en 1C – V3]*

- Beide Bronne dui aan dat produksie ná die NEB verhoog het.
- Beide Bronne verwys na verbeteringe in lone van die nywerheidswerkers.
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2)

(2)

- 1.6 *[Interpretasie, evaluering en sintese van bewyse uit relevante bronne -V3]*
- Die Sowjetunie se ekonomie het gekom as gevolg van Oorlogskommunisme tot stilstand (Bron 1A)
 - Geforseerde graanrekwisie het daartoe gelei dat die boere hul oeste en vee verbrand het (eie kennis)
 - Die Kronstadt-rebellie deur die matrose het Lenin gedwing om NEB in te voer (Bron 1A)
 - Lenin het besef dat die land 'n verskuiwing van streng sosialisme as 'n tydelike maatreël nodig het (Bron 1A)
 - Die vervanging van graanrekwisie met 'n vaste belasting het verbeteringe na die werkinstelling van die NEB gebring (Bron 1B).
 - Boere is toegelaat om hul surpluses/oorskotte in die opemark te verkoop (eie kennis)
 - Boere is gemotiveer om meer te produseer (eie kennis)
 - Twee nuwe klasse het ontstaan, die Koelakke en die NEB-manne (Bron 1B)
 - Dit is mense wat ryk geword het onder die stelsel van die NEB (Bron 1B)
 - Daar was groei in produksie na die NEB (Bron 1C)
 - Die groei in produksie tussen 1921 en 1928 was groot (Bron 1C)
 - Winkels is weer oopgemaak aangesien klein besighede weer in privaat besit was (eie kennis)
 - Geld het weer begin sirkuleer en lone vir stedelike werkers het gestyg. (eie kennis)
 - Die ekonomie van Rusland het begin stabiliseer (eie kennis)
 - Maar selfs Lenin het vrese gehad oor die kapitaliste wat die NEB ingebring het (Bron 1D)
 - Hy was vasbeslote dat die Sowjet-mense teen die kapitaliste moes waak (Bron 1D)
 - Ander Bolsjewiste het ook gevrees dat die NEB te veel verskuiwing in die manier waarop dinge in die Sowjetunie gedoen is, kan bring. (Bron 1D)
 - Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Kan nie bewyse onttrek nie of bewyse uit die bronne op 'n baie elementêre wyse onttrek bv. toon geen of min begrip van die impak van Lenin se Nuwe Ekonomiese Beleid op die Russiese ekonomie. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor die onderwerp verslag te doen of kan nie oor die onderwerp verslag doen nie 	PUNTE 0–2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek bewyse uit die bronne wat meestal relevant is en tot 'n groot mate met die onderwerp verband hou bv., toon 'n mate van begrip van die impak van Lenin se Nuwe Ekonomiese Beleid op die Russiese ekonomie. • Gebruik bewyse op 'n baie elementêre manier. 	PUNTE 3–5
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse uit bronne baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon, bv. demonstreer 'n deeglike begrip van die impak van Lenin se Nuwe Ekonomiese Beleid op die Russiese ekonomie. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon. 	PUNTE 6–8

(6)
[50]

VRAAG 2: HOE HET ROOSEVELT SE NUWE BEDELING GEREAGEER OP DIE EKONOMIESE UITDAGINGS WAT DEUR DIE GROOT DEPRESSIE IN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA GESKEP IS VANAF DIE 1930's TOT DIE 1940's?

- 2.1 2.1.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2A – V1]*
- Om onmiddellike ekonomiese verligting te bewerkstellig sowel as hervormings in nywerheid, landbou, finansies, waterkrag, arbeid en behuising. (1 x 2) (2)
- 2.1.2 *[Definisie van 'n konsep uit Bron 2A – V2]*
- Laissez faire is 'n konsep wat sê los besigheid uit, VSA se tradisionele beleid.
 - Dit was Amerika se beleid waarin daar 'n sterk oortuiging was om besigheid met rus te laat en nie te steur nie.
 - Enige ander relevante antwoord. (1 x 2) (2)
- 2.1.3 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2A – V1]*
- Works Progress Administration (WPA)
 - Civilian Conservation Corps (CCC)
 - National Recovery Administration (NRA) (3 x 1) (3)
- 2.1.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2A – V2]*
- Die nuwe administrasie het ten doel gehad om die Amerikaanse ekonomie te verbeter deur die konsep van regeringsgereguleerde ekonomie.
 - Dit het ook beplan om werk aan miljoene werklose Amerikaanse burgers te verskaf.
 - Gemik daarop om die NRA te gebruik om industriële kodes te help vorm.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 2.2 2.2.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2A – V1]*
- (a) PWA het werk verskaf aan geskoolde konstruksiewerkers.
- (b) FERA het direkte verligting aan hondredduisende mense versprei. (2 x 1) (2)
- 2.2.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2A – V1]*
- AAA
 - CCC
 - TVA
 - Grondbewaringsdiens (Soil Conservation Service) (3 x 1) (3)
- 2.2.3 *[Definisie van 'n konsep uit Bron 2A – V1]*
- Vergoeding verwys na 'n soort terugbetaling vir 'n verlies of opoffering.
 - Dit verwys na die proses om iemand halfpad na 'n verlies te ontmoet.
 - Enige ander relevante antwoord. (1 x 2) (2)

- 2.2.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2A – V2]*
- Roosevelt het Amerikaners oplossings belowe vir die probleem wat deur die Groot Depressie veroorsaak is.
 - Roosevelt het geselsies langs die kaggelvuur gehou om die nasie gerus te stel.
 - Roosevelt het Amerikaners aangemoedig om nie enigiets te vrees behalwe vrees nie.
 - Enige ander relevante antwoord. (2 x 2) (4)
- 2.3 2.3.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2C – V1]*
- Dit het mense weer aan die werk gesit.
 - Dit het Kapitalisme gered.
 - Dit het geloof in die Amerikaanse ekonomiese stelsel herstel.
 - Dit het 'n gevoel van hoop in die Amerikaanse volk laat herleef. (Enige 2 x 1) (2)
- 2.3.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2C – V2]*
- Die verklaring impliseer dat vir die sukses van die Nuwe Bedeling, aggressiewe stappe om die ekonomie aan die gang te sit, geneem moes word.
 - Ekonomiese ineenstorting kan nie homself regstel nie, 'n poging om die ekonomie te help is nodig, hetsy deur besigheid of regering.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 2.3.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2C – V2]*
- Die Amerikaners wat deur die Nuwe Bedeling in diens geneem was, kon geld verdien om kos te koop.
 - Die Amerikaanse bankstelsel is gereguleer om verlies aan spaargeld te vermy.
 - Enige ander relevante antwoord. (2 x 2) (4)
- 2.3.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2C – V2]*
- Dit het deur werk, verligting vir die lydende Amerikaners gebring.
 - Maatskaplike toelae, werkloosheidversekering en welsyn voordele is aan die mense verskaf.
 - Die Laissez faire beleid is verwyder.
 - Die bankstelsel is hervorm.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 2.4 2.4.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2D – V2]*
- Die prent toon die stryd wat Amerikaanse burgers ervaar het, geen werk, tougestaan vir gratis sop in plaas daarvan om vir hul gesinne te voorsien.
 - Die prent toon dat die Nuwe Bedeling nie suksesvol was nie omdat sy werke vir 'n kort tydperk was.
 - Enige ander relevante antwoord. (2 x 2) (4)

2.4.2 [Bepaling van bruikbaarheid van Bron 2D – L3]**Die bron is bruikbaar omdat:**

- Dit is 'n primêre bron omdat die foto tydens die Groot Depressie geneem is.
- Die prent verskyn in talle historiese bronne.
- Dit beeld die impak van die Groot Depressie op die lewens van die gewone burgers van Amerika uit.
- Dit wys dat mans desperaat was en die gratis sop nodig gehad het aangesien hulle geen werk gehad het nie.
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)

2.4.3 [Vergelyking van Bron 2B en 2D – V3]

- Die twee bronne weerspreek mekaar omdat Bron 2B sê dat werk in verskillende gebiede verskaf is, terwyl Bron 2D sê dat die mans wat in die tou staan almal werkloos was.
- Bron 2B stel die situasie in Amerika as 'n goeie en progressiewe een voor, terwyl Bron 2D 'n ander prentjie van desperate mans toon.
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)

2.5 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit relevante Bronne – V3]

- Die ineenstorting van die aandelemark in 1929 was die begin van die ergste Groot Depressie in die geskiedenis van die VSA (eie kennis)
- Menige mense het hul werk verloor soos maatskappye en besighede gesluit het (eie kennis)
- Herbet Hoover het geglo dat die situasie self reggestel sal word, en sy regering het niks gedoen om die situasie aan te spreek nie. (eie kennis)
- Roosevelt het die Amerikaanse mense 'n Nuwe Bedeling belowe wat hulle gaan bystaan. (eie kennis)
- Die Nuwe Bedeling het gefokus op die 3 R'e, Verligting, Herstel en Hervorming. (eie kennis)
- Die Nuwe Bedeling is aangeneem om te help met die verbetering van die ekonomie van die Verenigde State van Amerika (Bron 2A).
- Die regering het ten doel gehad om die laissez faire beleid te beheer en wou die ekonomie reguleer. (Bron 2A)
- Verskeie agentskappe soos CCC, NRA en WPA is gestig om die VS se ekonomie te help
- Roosevelt het daarin geslaag om mense selfversekerd en optimisties te maak oor die Amerikaanse ekonomie en bankstelsel. (Bron 2B)
- Hy het sy mense verseker dat hulle glad nie hoef te vrees nie (Bron 2B)
- As gevolg van die agentskappe is werk beskikbaar gestel (Bron 2B)
- Die Nuwe Bedeling het wel prestasies gehad, hoop is in die harte van Amerikaners geplant. (Bron 2C)
- Maar talle noem wel die feit dat die Nuwe Bedeling nie werklike verbeterings op die ekonomie aangebring het nie. (Bron 2C)
- Daar word gesê dat dit teenproduktief was (Bron 2C)
- Terwyl die Nuwe Bedeling reeds aan die gang was, het mans nogsteeds by gratis sokkombuise tou gestaan, werkloos. (Bron 2D)
- Die mans lyk desperaat en het hulp nodig. (Bron 2D)
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Kan nie bewyse onttrek nie of onttrek bewyse uit die bronne op 'n baie elementêre wyse bv. toon geen of min begrip van hoe Roosevelt se Nuwe Bedeling gereageer het op die ekonomiese uitdagings geskep deur die Groot Depressie in die Verenigde State van Amerika van die 1930's tot die 1940's. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor die onderwerp verslag te doen of kan nie oor die onderwerp verslag doen nie 	PUNTE 0–2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek bewyse uit die bronne wat meestal relevant is en tot 'n groot mate met die onderwerp verband hou bv., toon 'n mate van begrip van hoe Roosevelt se Nuwe Bedeling gereageer het op die ekonomiese uitdagings geskep deur die Groot Depressie in die Verenigde State van Amerika van die 1930's tot die 1940's. • Gebruik bewyse op 'n baie elementêre manier. 	PUNTE 3–4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse uit bronne baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon, bv. demonstreer 'n deeglike begrip van hoe Roosevelt se Nuwe Bedeling gereageer het op die ekonomiese uitdagings geskep deur die Groot Depressie in die Verenigde State van Amerika van die 1930's tot die 1940's. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat 'n begrip van die onderwerp toon. 	PUNTE 5–6

(6)
[50]

VRAAG 3: WAT WAS DIE IMPAK VAN PSEUDO-WETENSKAPLIKE RASSETEORIEË OP NAZI RASSEBELEID IN DIE 1930's EN 1940's.

- 3.1 3.1.1 *[Definisie van 'n konsep uit Bron 3A – V2]*
- 'n Ariër is 'n term wat gebruik word om te verwys na die Duitse meestersras, mense met ligter vel, blonde hare en blou oë.
 - Ariër is Duitse burgers, wat geglo het hulle ras is verhewe bo nie-Ariër. (1 x 2) (2)
- 3.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3A – V1]*
- Jode
 - Geestelik siek
 - Nie-Ariërs
 - Fisies siek (Enige 3 x 1) (3)
- 3.1.3 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3A – V1]*
- Nazi geneeshere het valse eksperimente uitgevoer om Ariëse meerderwaardigheid en nie-Ariëse minderwaardigheid te identifiseer. (1 x 2) (2)
- 3.1.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V2]*
- Duitsers het geglo dat nie-Ariërs minderwaardig is, hulle was bang dat swak gene oorgedra sou word en die meestersras sou bederf.
 - Pseudo-wetenskaplike rassisme het 'geglo' in die meerderwaardigheid van sekere rasse en dat geestelik of fisies gestremde mense 'n las vir die staat is.
 - Enige ander relevante antwoord. (2 x 2) (4)
- 3.1.5 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V2]*
- Die verklaring het geïmpliseer dat Duitsers bekommerd was dat die SS die sogenaamde "regte" vennote volgens ras moet kry.
 - Volgens Duitsland, was huwelike tussen nie-Ariërs en Ariërs verbied aangesien hulle die Duitse ras 'suiwer' wou hou.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 3.2 3.2.1 *[Definisie van 'n konsep uit Bron 3B – V1]*
- Diktatorskap verwys na 'n tipe reël waarin die leier al die magte het.
 - Dit is 'n outokratiese reël, geen opposisie word toegelaat nie.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)
- 3.2.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3B – V1]*
- Deur die wet vir die Voorkoming van Nageslag met Oorerflikte Siektes uit te voer. (1 x 2) (2)
- 3.2.3 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3B – V1]*
- Die Bloedbeskermingswet. (1 x 2) (2)

- 3.2.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2]*
- Mense is tot sterilisasie gedwing.
 - Selfs jongmense wat nie kinders gehad het nie, is gesteriliseer.
 - Geen toestemming van die geaffekteerde individue is geneem nie.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 3.3 3.3.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3C – V1]*
- “Goeie dood” (1 x 1) (1)
- 3.3.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 3C – V1]*
- Dit het ten doel gehad om die rasse-“integriteit” van die Duitse nasie te herstel.
 - Dit het ten doel gehad om uit te skakel wat eugenetici en hul ondersteuners beskou het as “lewe onwaardig om te lewe”. (2 x 1) (2)
- 3.3.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2]*
- Die mense wat in die program vermoor is, was nie terminaal siek nie.
 - Dit is gebruik om die suiwer Duitser te bewaar.
 - Dit was nie hulp aan diegene wat vermoor is nie.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 2 x 2) (4)
- 3.3.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2]*
- Hulle het regeringsbevele gevolg.
 - Hulle het in die eugenetika-teorieë geglo.
 - Hulle het geglo dat die ongeskiktes 'n las vir die staat was.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)
- 3.3.5 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3C – V2]*
- Die ouers sou nie ingestem het tot die toelating van hul kinders as hulle geweet het wat die redes vir die opname was nie.
 - Hulle wou so veel mense moontlik doodmaak voordat enige weerstand hierteen begin het.
 - Hulle wou nie hê dat die buitewêreld bewus moet wees van hierdie gruweldade nie.
 - Enige ander relevante antwoord. (1 x 2) (2)
- 3.4 3.4.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3D – V2]*
- Sy is vermoor omdat sy geestelik siek was en dus 'n las vir die staat.
 - Sy is deur die Nazi's gesien as 'n bedreiging vir die handhawing van die suiwer Duitse ras.
 - Enige ander relevante antwoord. (2 x 2) (4)
- 3.4.2 *[Bepaal die betroubaarheid van Bron 3D – V3]*
Die bron is betroubaar omdat:
- Dit 'n foto van die slagoffer is; dit is 'n primêre bron.
 - Die inligting kan met ander bronne bevestig word.
 - Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)

3.4.3 [Vergelyking van Bron 3C en 3D – V3]

- Beide bronne dui aan dat geestelik gestremde mense vermoor is om die rasse-integriteit van Duitsland te handhaaf.
- Beide bronne dui aan dat eutanasiëgenadedoodsentrums as moordsale vir die siek kinders gebruik is.
- Enige ander relevante antwoord. (Enige 1 x 2) (2)

3.5 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit relevante bronne]

- Die Nazi's se rassebeleid was gebaseer op pseudo-wetenskaplike rassisme en die eugenetika (Eie kennis)
- Die Duitse beleid is aangevuur met rassisme waarin meerderwaardige rasse sukkel om die minderwaardige rasse te oorheers (Bron 3A)
- Duitsers het geglo in die bestaan van 'n Ariëse ras; Duitsers se meesters (Bron 3A)
- Duitsers het 'n ernstige haat teenoor die Jode gehad (Bron 3A)
- Mense wat gestremd is, is nie toegelaat om geboorte te skenk nie uit vrees vir die oordrag van daardie siektes na die nageslag (Bron 3B)
- Duitsers se grootste bekommernis was die suiwerheid van die Duitse bloed (Bron 3B)
- Groepe wat as minderwaardig geïdentifiseer is, sluit, Afrikane/swartes, Roma, sigeuners, Jehovahgetuies en ander in (Eie kennis)
- Sterilisasie vir alle ongeskiktes is met geweld gedoen (Bron 3B)
- Nog 'n 'pynlike' stap wat Duitsers geneem het, was eutanasie, wat as genadedood beskou is (Bron 3C)
- Teikens van hierdie proses was verstandelik- en fisiek gestremdes (Bron 3C)
- Kinders wat tekens van geestesversteurings of gestremdheid toon, is in moordsale opgeneem (Bron 3C)
- Menige kinders is vermoor net omdat hulle Joods was (Bron 3D)
- Propaganda is deur die Nazi's gebruik om hul teorieë te bevorder (Eie kennis)
- Die finale oplossing was 'n besluit om al die Jode in Duitsland dood te maak
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Kan nie bewyse onttrek nie of onttrek bewyse uit die bronne op 'n baie elementêre wyse bv. toon geen of min begrip van die impak van pseudo-wetenskaplike ras teorieë op Nazi-rasbeleide in die 1930's en 1940's. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor die onderwerp verslag te doen of kan nie oor die onderwerp verslag doen nie. 	PUNTE 0–2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek bewyse uit die bronne wat meestal relevant is en tot 'n groot mate met die onderwerp verband hou bv., toon 'n mate van begrip van die impak van pseudo-wetenskaplike teorieë op Nazi-rasbeleide in die 1930's en 1940's. • Gebruik bewyse op 'n baie elementêre manier. 	PUNTE 3–4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse uit bronne baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat begrip van die onderwerp toon, bv. demonstreer 'n deeglike begrip van die impak van pseudo-wetenskaplike teorieë op Nazi-rasbeleide in die 1930's en 1940's. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat begrip van die onderwerp toon. 	PUNTE 5–6

(6)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: KOMMUNISME IN RUSLAND 1900 TOT 1940:

[Gebruik analitiese en interpretatiewe vaardighede en beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument gebaseer op relevante bewyse]

SINOPSIS

Kandidate moet aandui of hulle saamstem of nie saamstem met die stelling dat Joseph Stalin die Sowjet-ekonomie verbeter het deur die reeks Vyfjaarplanne teen die einde van 1939. Hulle moet hul argument met relevante historiese bewyse ondersteun.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit:

Inleiding: Kandidate moet 'n standpunt inneem deur aan te dui of hulle saamstem of saamstem met die stelling nie. Hulle moet ook aandui hoe hulle van plan is om hul argument te ondersteun.

UITBREIDING

- Stalin se opposisie teen die NEB – onttrekking van die NEB
- Stalin se doelwitte – Ekonomiese Ontwikkeling en Beplanning
- Rol van Gosplan
- **Eerste Vyfjaarplan:** spesiale fokus op industrialisasie
- Doelwitte en prestasies: Bou van fabriek en die ontwikkeling van vervoer
- Die vervaardiging van landboumasjinerie moet tot 400% verhoog word
- Meer as 1 500 fabriek is gestig bv. trekkerfabriek by Stalingrad en motorfabriek in Moskou
- Steenkoolmynbou en metaalbedryf is uitgebrei
- Die ontwikkeling van hidro-elektriese krag was 'n groot stimulus vir nuwe nywerhede
- Groot stede is gestig
- Die bestaan van 26 miljoen kleinboere het 'n probleem in die landbou geskep aangesien die grootte van hul eenhede nie die gebruik van landboumasjinerie regverdig nie
- Die kleinboere was nie bereid om hul grond prys te gee, of bereid om te moderniseer nie
- Stalin het kollektivisering ingestel
- Koelakke was gekant teen kollektivisering – wat tot 'n afname in landbouproduksie gelei het
- Koelakke is as 'n klas uitgemoor en kollektivisering is afgedwing
- Resultate was die tekort aan vleis en suiwelprodukte
- Ongeveer 2 miljoen mense het gesterf as gevolg van kollektivisering

- **Tweede Vyfjaarplan:** Stalin het voortgegaan om die ontwikkeling van swaar nywerhede te beklemtoon.
 - Die aksent het op die produksie van verbruikersgoedere geval.
 - Vervoer is gemoderniseer
 - Die landbouplan het ten doel gehad om kollektivisme meer aanvaarbaar vir die kleinboere te maak deur aanpassings by kollektiewe plase te maak
 - Boere moes nou net 'n kwota van hul produksie aan die Staat oorhandig.
 - Opofferings is van Russiese werkers verwag
 - Benewens kollektiewe plase was daar die ontwikkeling van staatsplase, wat soos fabriekke gefunksioneer het, dit wil sê werkers is lone betaal en bestuurders het die ondernemings bedryf
 - 'n Verdere kenmerk van die tweede Vyfjaarplan was die gebruik van kunsmis, landboumasjinerie en moderne landboupraktyke
 - **Derde Vyfjaarplan en die Tweede Wêreldoorlog:** Hierdie plan was basies 'n voortsetting van die eerste twee planne
 - Die bedreiging van WW2 het daartoe gelei dat groter aandag aan die vervaardiging van wapens en ammunisie gegee is
 - Impak op ekonomie
 - Enige ander relevante antwoord
- Slot: Kandidaat moet hul argument met 'n relevante slot saamvat.

[50]

VRAAG 5: KAPITALISME IN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA, 1900–1940: IMPAK VAN EN REAKSIES OP DIE KRISIS VAN KAPITALISME.

[Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument gebaseer op relevante bewyse deur analitiese en Interpretatiewe vaardighede gebaseer op relevante bewyse].

SINOPSIS

Kandidate moet die ekonomiese en sosiale impak van die Groot Depressie krities bespreek en hoe die Verenigde State van Amerika daarop gereageer het. Kandidate moet historiese bewyse gebruik om hul argument te ondersteun.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoorde insluit:

Inleiding: Kandidate moet die ekonomiese en sosiale impak van die Groot Depressie krities bespreek en hoe die Verenigde State van Amerika daarop gereageer het.

UITBREIDING

- Paniek begin in Amerika
 - Bankmislukking
 - Mense het al hul spaargeld verloor
 - Selfmoord uit desperaatheid
 - Mense haweloos, kon nie verbande of huur betaal nie
 - Baie het na informele nedersetting gegaan
 - Boere ook swaar getref
 - Pryse het te veel gedaal weens oorproduksie
 - Die aanvraag het vreeslik gedaal
 - Stofkom ("Dust Bowl") van die 1930's-tref boere
 - Swak boerderymetodes en droogte het situasie vererger
 - Plase verlate; lenings kon nie betaal word nie
 - Werkloosheid en wanhoop
 - Sakemislukking gevolg deur afleggings
 - Sluiting van baie besighede
 - Geen sosiale sekerheid en werkloosheidsversekering nie
 - Werkloses het in broodrye gewag vir gratis kos van liefdadigheidsorganisasies
 - Hawelose mense het klein hutjies gebou genaamd "Hooverilles"
 - Hoover het in selfstandigheid en individualisme geglo
 - Het minder gedoen om die situasie te help (Hoover)
 - 1932 Franklin D. Roosevelt het saamgesmelt met die 'Nuwe Bedeling vir die vergete burger'
 - Amerikaanse burgers gemotiveer
 - Enige ander relevante antwoord
- Slot: Kandidate moet hul argument met 'n relevante slot saamvat.

[50]

VRAAG 6: IDEES VAN RAS IN DIE 19de EN 20ste EEU: GEVALLESTUDIE – HITLER EN DIE JODE

[Beplan en konstrueer 'n oorspronklike argument gebaseer op relevante bewyse deur analitiese en Interpretatiewe vaardighede gebaseer op relevante bewyse.]

SINOPSIS

Deur hierdie opstel te skryf, behoort kandidate te kan sê tot watter mate Nazi - Duitsland die rasse-idees en eugenetika gebruik het om die regte van alle nie-Ariërs en ongewenstes van 1933 tot 1945 te teiken en te skend.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit:

Inleiding: Kandidate moet 'n standpunt inneem en aandui tot watter mate die Nazi-Duitsland die rasse-idees en Eugenika gebruik het om die regte van alle nie-Ariërs en ongewenstes van 1933 tot 1945 te teiken en te skend. Hulle moet hul argument ondersteun met relevante historiese bewyse.

UITBREIDING

- Hitler en Nazi-party en Hitler se diktatorskap
- Propaganda en die bevordering van die meerderwaardigheid van die suiwer Ariesse ras.
- Eugenetika en die Nazi se rasse-idees.
- Anti-Semitisme in Duitsland
- Nag van die “gebreekte glas”
- Boikot van Jode se Besighede
- Jode blameer vir alle Duitse probleme en ongelukke
- Hitler was vasbeslote om Nazi Duitsland vry te maak van Jode
- Neurenbergwette
- Rasse-stereotiperingssondebok
- Ander nie-Ariërs is ook geteiken
- Die Sigeuners is daarvan beskuldig dat hulle misdadigers is
- Hulle is nie toegelaat om met Ariërs te trou nie
- Hulle is na konsentrasiekampe of ghetto's gestuur waar hulle van honger gesterf het en vergas en vermoor is
- Donkervellige Duitsers: Dit het kinders ingesluit wat ouers van verskillende rasse gehad het
- Hierdie kinders is die ‘Rhineland bastards’ genoem
- Jehovah se Getuies: Hulle was 'n Christelike groep, en hulle is geteiken omdat hulle geweier het om lojaliteit aan die staat te sweer, of te aanvaar wat die Nazi's geëis het
- Hulle het nie toegelaat dat hul kinders by Hitler se saamtrekke aansluit nie
- Hulle is dus na die tronke of konsentrasiekampe gestuur
- Hulle is vervolg omdat hulle geweier het om in die Duitse militêre magte te dien
- Homoseksuele: Nazi's het geglo hulle pas nie by die idee dat Ariërs moet trou nie en kinders voortbring
- Die Gestapo het 'n spesiale eenheid gehad wat homoseksuele gehanteer het

- Hulle is na konsentrasiekampe gestuur, gekastreer of selfs vermoor
 - Die “finale oplossing”
 - Enige ander relevante antwoord
-
- Slot: Kandidate moet hul argument met ’n relevante slot saamvat **[50]**

TOTAAL: 150